

การรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวเกี่ยวกับขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว
โดยชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา
The Tourism Impacts Perceived and Community Base Tourism Carrying
Capacity at Koh Yao Noi, Phang-Nga Province

สุทธิณี พรพันธุ์ไพบูลย์* กนกวรรณ แก้วอุไทย
Suttinee Pornpunpaibool,* Kanokwan Keawuthai
คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต^{*2}
Phuket Rajabhat University
Suttinee.p@pkru.ac.th*

Received: July 23, 2020

Revised: October 1, 2020

Accepted: October 12, 2020

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประชาชนท้องถิ่นชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา 2) การรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวของประชาชนท้องถิ่น เกาะยวน้อย จังหวัดพังงา และ 3) กำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรม เกาะยวน้อย จังหวัดพังงา โดยใช้การประชุมกลุ่มย่อย และแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนท้องถิ่นเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา ด้วยการกำหนดสัดส่วนและเก็บข้อมูลแบบบังเอิญ จำนวน 340 ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนท้องถิ่นชุมชนเกาะยวน้อยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยอ้อม เช่น รับจ้างทั่วไป และประมง และคิดเห็นว่านักท่องเที่ยวในปัจจุบันมีจำนวนน้อยกว่าที่ต้องการ โดยประชาชนท้องถิ่นชุมชนเกาะยวน้อยมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวเท่ากับ -0.23 (S.D. = 0.28) ซึ่งหมายถึงมีการรับรู้ถึงผลกระทบทางลบจากการท่องเที่ยว เมื่อศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรมด้วยการประเมินค่าการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน การสอบถามจำนวนนักท่องเที่ยวที่ยอมรับได้ และการกำหนดระดับการรับรู้ผลกระทบที่ยอมรับได้ พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมเท่ากับ 333-559 คนต่อวัน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยวน้อยในเดือนพฤศจิกายน 2561 พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวปัจจุบันอยู่ในระดับขีดความสามารถในการรองรับที่เหมาะสม

คำสำคัญ: การรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยว ขีดความสามารถในการรองรับ ด้านสังคมวัฒนธรรม
เกาะยวน้อย

Abstract

The objectives of the research were 1) to study the demographic information of the community of Kohyaonoi in Phang-nga province, 2) to recognize the tourism impact on the local residents and 3) to determine the potential limitations to accommodate the social and cultural tourism of Khoyaonoi. Data were collected by means of a small discussion group and a questionnaire. Qualitative and quantitative data gained from 340 subjects were analyzed.

The research found that a majority of the local residents of the community of Kohyaonoi were females, aged between 51-60. They were indirectly involved in tourism, for example, as casual workers and fishermen. They held that tourists at present were fewer than they wanted. The community residents had an overall perception of the tourism impact equivalent to -0.23 (S.D. = 0.28). That means they had a perception of the negative impacts from tourism. Considering the potential to accommodate a social and cultural tourism, it was found that the appropriate number of tourists was 333-559 a day. Compared to the number of tourists in 2019, the current number was suitable for the community potential.

Keywords: Perception of Tourism Impact, Socio-Cultural Tourism, Potential, Koh Yao Noi

บทนำ

การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวทางเลือก ที่เน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างสร้างสรรค์ ชุมชนเป็นเจ้าของ มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง คิด และตัดสินใจ ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และการคงอยู่ของเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมท้องถิ่น ก่อให้เกิดรายได้ และการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน, 2558) และรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชนยังถือเป็นการจัดการการท่องเที่ยวที่ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง มีศักยภาพ และมีอำนาจในการต่อรองมากขึ้นอีกด้วย (สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน, มปป) แต่สิ่งหนึ่งที่ชุมชนจะต้องคำนึงถึงก็คือ ผลกระทบที่อาจเพิ่มสูงขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้ง การพัฒนาด้านกายภาพอย่างรวดเร็ว ความรู้สึกแอ้อดของทั้งนักท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่น โดยสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างยั่งยืนคือ การไม่มีข้อมูลพื้นฐานที่เพียงพอต่อการตัดสินใจ รักษาป้องกัน และแก้ไขผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว ดังนั้นการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับด้านการท่องเที่ยว ที่คำนึงถึงผลกระทบที่ทำให้คุณภาพสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น และคุณภาพประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวลดลง โดยขีดความสามารถในการรองรับด้านนันทนาการ (Recreation carrying Capacity) เป็นแนวคิดที่แนะนำให้มาประยุกต์ใช้ในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจัดการพื้นที่ หรือทรัพยากร และนักท่องเที่ยว โดยการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว หรือผู้ใช้ประโยชน์ให้มีปริมาณที่เหมาะสมกับความสามารถของพื้นที่ เพื่อให้ปริมาณการใช้ประโยชน์ไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่จนไม่สามารถประกอบกิจกรรม หรือทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม โดยขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรม หมายถึง จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดต่อ

ช่วงเวลาที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อชุมชนท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวจนไม่สามารถยอมรับได้ (ดร.รชนี เอมพันธ์, 2549)

การท่องเที่ยวเกิดขึ้นโดยมีองค์ประกอบที่หลากหลายทั้งจากสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ทำให้การท่องเที่ยวก่อผลกระทบตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ทั้งทางบวกและทางลบ ทั้งต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความรู้ของผู้ได้รับผลกระทบนั้น (Monson, 2003; Johnson, 2004) โดยผู้ที่รับรู้ผลกระทบทางลบจากการท่องเที่ยวมีโอกาสที่จะปฏิเสธการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและมีความคิดเห็นว่าการท่องเที่ยวจะก่อให้เกิดปัญหาต่อการดำเนินชีวิต (Afthanorhan, Awang, & Fazella, 2017) ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงหลายแห่งทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางท่องเที่ยวในประเทศเป็นจำนวนมาก ทำให้หลายแห่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มากเกินไป (Overtourism) อันจะส่งผลกระทบทางลบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนท้องถิ่น และประสบการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว (Goodwin, 2017) หรืออาจกล่าวได้ว่าความมีนักท่องเที่ยวมากเกินไปก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อประชาชนท้องถิ่นมากกว่าผลกระทบทางบวก (Anuar, Ridzuan, Jaini, Sulaiman, & Hashim, 2019) โดยผลกระทบเกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดร่วมกัน ทำให้ไม่เพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ (Goodwin, 2019) ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อสภาพภูมิทัศน์ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากร ค่าครองชีพ ราคาที่ดิน รวมถึงสภาพจิตใจของประชาชนท้องถิ่น (Milano, Cheer, & Novelli, 2018) โดยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวหรือจำนวนนักท่องเที่ยว และผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อประชาชนท้องถิ่น จะนำไปสู่การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรมหรือจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อช่วงเวลาที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อประชาชนท้องถิ่นเกินกว่าที่ยอมรับได้ (Shelby, & Heberline, 1986) อันเป็นแนวทางหนึ่งในการลดหรือป้องกันผลกระทบทางลบจากการท่องเที่ยวต่อประชาชนท้องถิ่น

เกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนที่มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมเดินทางไปท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย โดยเกาะยาวน้อยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัลด้านการท่องเที่ยวมากมายทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิ รางวัลดีเด่นประเภทส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และรางวัลพิทักษ์มรดกโลก ประเภทการท่องเที่ยวที่รักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากนิตยสารเนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก สหรัฐอเมริกา ใน พ.ศ. 2545 (พงษ์สวัสดิ์ ตันติเจริญกิจ, 2548) รางวัลดีเด่นประเภทส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2547 และรางวัลดีเด่นประเภทองค์กรสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2553 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยาวน้อยตลอดหลายปีที่ผ่านมา นอกจากนี้การเดินทางไปยังเกาะยาวน้อยสามารถเดินทางได้ทั้งจากจังหวัดกระบี่และจังหวัดภูเก็ต ซึ่งจัดเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวและมีการเดินทางที่สะดวกทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปเกาะยาวน้อยได้อย่างสะดวกและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวเกาะยาวน้อย ทั้งด้านสภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ จากการรับรู้ของประชาชนท้องถิ่น และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ผลกระทบและจำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อย เพื่อนำไปสู่การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรมหรือการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนท้องถิ่นเกินกว่าที่ยอมรับได้ ที่เกาะยาวน้อยอย่างเหมาะสม และดำรงไว้ซึ่งความสมดุลด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม คุณภาพประสบการณ์นักท่องเที่ยว และคุณภาพชีวิตของประชาชนท้องถิ่น อันเป็นเป้าหมาย

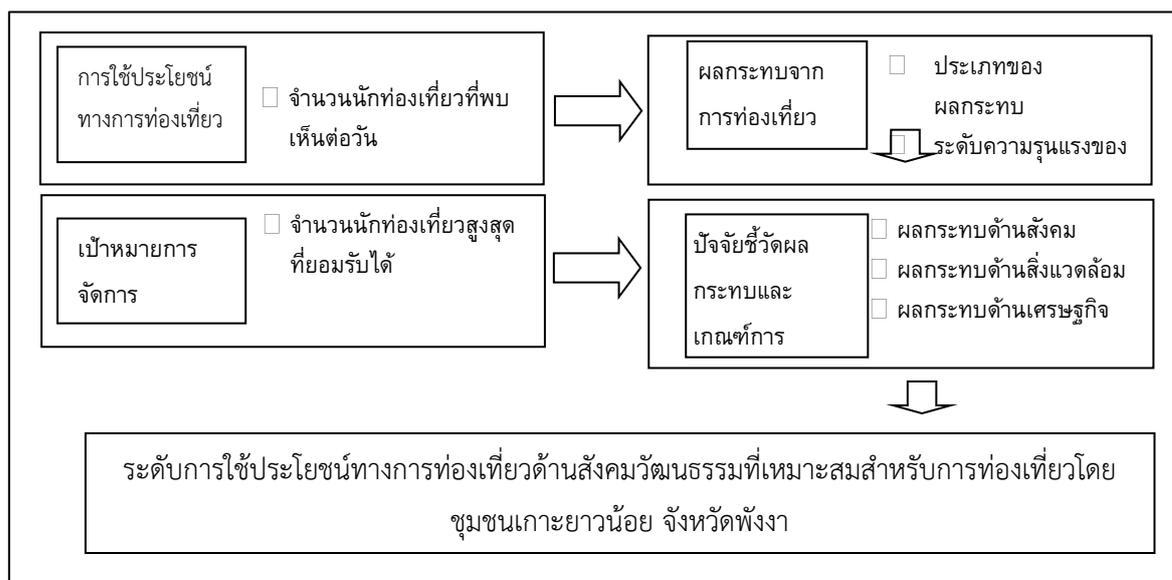
ของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งนี้จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (โควิด 19) ในปี 2563 ที่ขยายวงกว้างและส่งผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศไทยที่ลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด ผู้ประกอบการทั้งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางตรงและทางอ้อมขาดสภาพคล่องจนถึงขั้นปิดกิจการ ทำให้เกิดภาวะตกงานและขาดรายได้ (ทีมข่าวเศรษฐกิจ, 2563) เช่น ธุรกิจนำเที่ยว ร้านอาหาร คมนาคม และร้านค้าทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ซึ่งทำให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีการตื่นตัวเกี่ยวกับการจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บนวิถีปกติใหม่ (New Normal) เพิ่มมากขึ้น โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย สำหรับ 10 ประเภทกิจกรรม และได้แนะนำแนวทางการจำกัดจำนวนการใช้ประโยชน์เป็นมาตรการหนึ่งในการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยด้านสุขอนามัย ผลการการศึกษาวิจัยจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะนำไปสู่การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว ซึ่งไม่เพียงแต่ให้ความสำคัญในมิติด้านสังคมวัฒนธรรมหรือประชาชนท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับมิติด้านความปลอดภัยทางสุขอนามัย และสอดคล้องกับการจัดการการท่องเที่ยวบนวิถีความปกติใหม่อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประชาชนท้องถิ่นชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวของประชาชนท้องถิ่นชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา
3. เพื่อกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรม เกาะยวน้อย จังหวัดพังงา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลเกาะยาวน้อย อำเภอเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงาเป็นประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และกำหนดหน่วยในการวัด คือ ครัวเรือน โดยข้อมูลจาก องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยาวน้อย (2558) ระบุว่าตำบลเกาะยาวน้อยมีทั้งสิ้น 1,541 ครัวเรือน ทำการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน (Yamane, 1967) ได้ขนาดตัวอย่างประมาณ 318 ตัวอย่าง และกำหนดสัดส่วนในการเก็บข้อมูลตามสัดส่วนจำนวนครัวเรือนในแต่ละหมู่ของตำบลเกาะยาวน้อย และทำการเก็บข้อมูลแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 ตัวอย่างเพื่อให้เป็นไปตามสัดส่วนประชากร และครอบคลุมขนาดตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สัดส่วนจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	สัดส่วน*	จำนวนตัวอย่าง
หมู่ที่ 1 บ้านทุ่ง	116	0.08	26
หมู่ที่ 2 บ้านใหญ่	212	0.14	47
หมู่ที่ 3 บ้านน้ำจืด	233	0.15	51
หมู่ที่ 4 บ้านท่าเขา	180	0.12	40
หมู่ที่ 5 บ้านริมทะเล	439	0.28	97
หมู่ที่ 6 บ้านแหลมยาง	241	0.16	53
หมู่ที่ 7 บ้านอันเป้า	120	0.08	26
รวม	1,541	1	340

หมายเหตุ: * สัดส่วนประชากรคำนวณจาก จำนวนครัวเรือน/จำนวนครัวเรือนทั้งหมด

3. เครื่องมือและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 การรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวของประชาชนท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยแบ่งระดับผลกระทบออกเป็น 5 ระดับ (พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์, ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์, กนกวรรณ แก้วอุไทย, สุทธิณี พรพันธุ์ไพบูลย์, และสุรศักดิ์ ชูทอง, 2562) ดังนี้

- 2 หมายถึง ผลกระทบทางลบมาก
- 1 หมายถึง ผลกระทบทางลบน้อย
- 0 หมายถึง ไม่มีผลกระทบ
- 1 หมายถึง ผลกระทบทางบวกน้อย
- 2 หมายถึง ผลกระทบทางบวกมาก

ส่วนที่ 2 จำนวนนักท่องเที่ยวที่พบเห็นต่อวัน โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุจำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ยที่พบเห็นต่อวัน

ส่วนที่ 3 จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่ยอมรับได้ต่อวัน โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่ยอมรับได้ต่อวันบนเกาะยาวน้อย

ทำการทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ (Reliability) ในส่วนข้อคำถามการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้วยวิธีการของ Cronbach (1972) จำนวน 30 ชุด ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) เท่ากับ 0.729

4. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากประชาชนท้องถิ่นชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2560-มกราคม 2561 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ สรุปข้อมูล และประชุมกลุ่มย่อยกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อกำหนดระดับการรับรู้ผลกระทบสูงสุดที่ยอมรับได้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยว จำนวนนักท่องเที่ยวที่พบเห็น และจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่ยอมรับได้ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ และร้อยละ และกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรมโดยทำการเปรียบเทียบข้อมูลด้วย 3 วิธี คือ 1) การหาค่าการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน (Break Point) ระหว่างการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวและจำนวนนักท่องเที่ยวที่พบเห็น โดยดัดแปลงจาก Shelby, & Heberlein, (1986) และ 2) การหาค่าเฉลี่ยจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่ยอมรับได้จากประชาชนท้องถิ่นเกาะยาวน้อยซึ่งได้จากแบบสอบถาม 3) การสรุปประเด็นระดับการรับรู้ผลกระทบที่ยอมรับได้จากการจัดประชุมกลุ่มย่อยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐาน

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประชาชนท้องถิ่นชุมชนเกาะยาวน้อย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.90 และเพศชาย ร้อยละ 37.10 โดยมีช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.70 ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยอ้อม คิดเป็นร้อยละ 60.19 ได้แก่ อาชีพค้าขาย รับจ้างทั่วไป ประมง เป็นต้น และประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้นำเที่ยว บ้านพักโฮมสเตย์ คิดเป็นร้อยละ 12.65 โดยส่วนใหญ่คิดเห็นว่าจำนวนนักท่องเที่ยวในปัจจุบันมีจำนวนน้อยกว่าที่ต้องการ คิดเป็นร้อยละ 41.40 และมีความยินดีต้อนรับนักท่องเที่ยวทุกประเภท เช่น ครอบครัว เพื่อนหรือบริษัทนำเที่ยว เป็นต้น

2. การรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยว

จากการศึกษาการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวของประชาชนท้องถิ่นชุมชนเกาะยาวน้อย พบว่า ค่าเฉลี่ยผลกระทบจากการท่องเที่ยวเท่ากับ -0.23 (S.D. = 0.28) ซึ่งหมายความว่า การท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบ ในระดับ 0.23 (จากระดับ 0-2) โดยสามารถพิจารณาเป็นรายด้านได้ ดังนี้ (ภาพที่ 2)

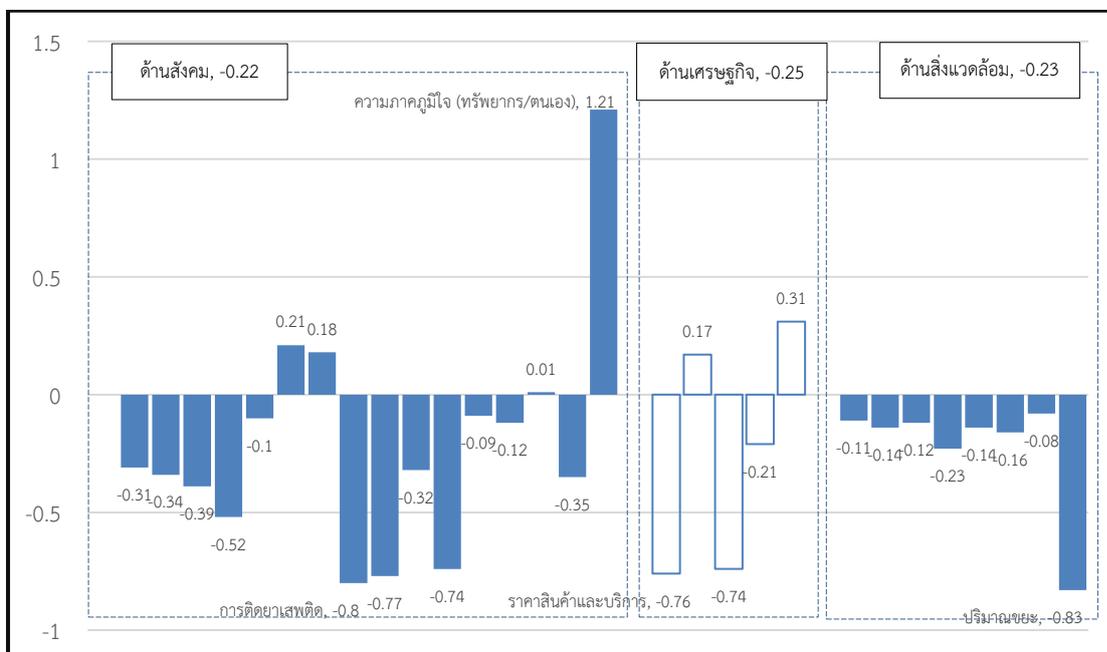
ด้านสิ่งแวดล้อม ประชาชนท้องถิ่นชุมชนเกาะยาวน้อย มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ผลกระทบเท่ากับ -0.23 (S.D. = 0.39) โดยรับรู้ถึงประเด็นผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมทั้งหมดในทางลบ เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยการรับรู้มากที่สุด ได้แก่ เรื่องปริมาณขยะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.83 (S.D. = 0.71) รองลงมาคือ เรื่องการขยายพื้นที่บ้านพักนอกนทะเล และการคงอยู่ของทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.23 และ -0.16 (S.D. = 0.61 และ 0.74) ตามลำดับ ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยการรับรู้น้อยที่สุด คือ ลักษณะทางภูมิทัศน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.08 (S.D. = 0.700)

ด้านสังคม ประชาชนท้องถิ่นชุมชนเกาะยาวน้อย มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ผลกระทบเท่ากับ -0.22 (S.D. = 0.32) โดยรับรู้ถึงประเด็นผลกระทบด้านสังคมทางลบมากที่สุดเรื่องการติดยาเสพติด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.80 (S.D. = 0.72) รองลงมา คือ เรื่องการซื้อขายยาเสพติด และอุบัติเหตุ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.77 และ -0.74 (S.D. = 0.72 และ 0.62) ตามลำดับ และรับรู้ถึงประเด็นผลกระทบทางบวกมากที่สุดเรื่อง

ความภาคภูมิใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.21 (S.D. = 0.87) รองลงมาคือ เรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.21 และ 0.18 (S.D. = 0.55 และ 0.54) ตามลำดับ

ด้านเศรษฐกิจ ประชาชนท้องถิ่นชุมชนเกาะยาวน้อย มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ผลกระทบเท่ากับ -0.25 (S.D. = 0.40) โดยรับรู้ถึงประเด็นผลกระทบด้านเศรษฐกิจทางลบมากที่สุดเรื่องราคาสินค้าและบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.76 (S.D. = 0.68) รองลงมาคือเรื่องรายจ่าย และหนี้สิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.74 และ -0.21 (S.D. = 0.66 และ 0.59) ตามลำดับ และรับรู้ถึงประเด็นผลกระทบทางบวกมากที่สุดเรื่องเงินออม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.31 (S.D. = 0.55) รองลงมา คือ เรื่องรายได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.17 (S.D. = 0.89)

จากผลการศึกษาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะยาวน้อยก่อให้เกิดผลกระทบทางลบทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเกิดผลกระทบทางลบมากที่สุดในเรื่องปริมาณขยะ การติดยาเสพติด และการซื้อขายยาเสพติด ทั้งนี้เนื่องจากการท่องเที่ยวทำให้มีการอพยพแรงงานจากภายนอกเข้ามาในพื้นที่ด้วย ทำให้ปัญหาด้านยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่ด้วย

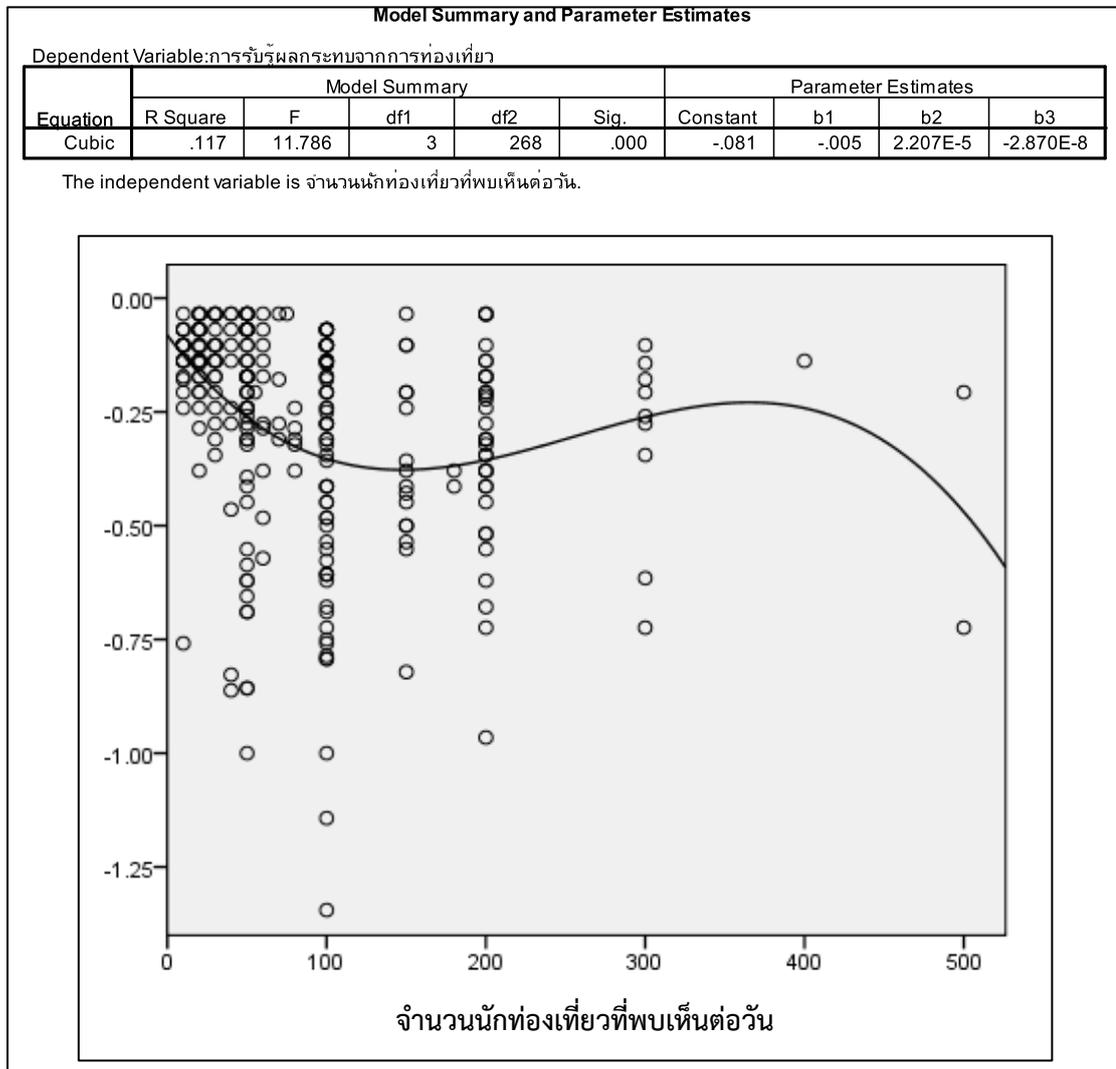
ภาพที่ 2 การรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวของประชาชนท้องถิ่น เกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา

3. กำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรม

จากการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรมของประชาชนท้องถิ่นชุมชนเกาะยาวน้อย ด้วย 3 วิธี ทำให้ได้ผลการศึกษา ดังนี้

1) การประเมินค่าการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน (Break point) ระหว่างการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวและจำนวนนักท่องเที่ยวที่พบเห็น ด้วยสมการความสัมพันธ์ $y = -0.081 - 0.005x + 0.00002207x^2 - 0.0000000284x^3$ ($R^2 = 0.117$) โดยแกนนอน (x) เป็นจำนวนนักท่องเที่ยวที่พบเห็น และแกนตั้ง (y) เป็นการรับรู้ผลกระทบการท่องเที่ยว พบว่า ในช่วงแรกเมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจาก 0-169 คน การรับรู้ผลกระทบทางลบจะเพิ่มมากขึ้น และจะลดลงเมื่อมีจำนวนนักท่องเที่ยวอยู่เท่ากับ 345 คน และการรับรู้ผลกระทบจะเพิ่มขึ้นอีกเมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่า 345 คน ดังนั้น จุดที่มีการ

เปลี่ยนแปลงชัดเจนจึงอยู่ระหว่าง 169 – 345 คน ($x = 169, y = -0.434$ และ $x = 345, y = -0.357$)
ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวที่พบเห็นและการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยว

2) จากการสอบถามประชาชนท้องถิ่นชุมชนเกาะยวน้อยเกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่ยอมรับได้บนเกาะยวน้อย พบว่า มีค่าเฉลี่ยจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่ยอมรับได้เท่ากับ 333 คนต่อวัน โดยส่วนใหญ่ยอมรับให้มีนักท่องเที่ยวบนเกาะยวน้อยได้ 500 คนต่อวัน (ร้อยละ 20.1) รองลงมา คือ 100 คน (ร้อยละ 16.5) และ 300 คน (ร้อยละ 16.1) ตามลำดับ

3) จากการจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อกำหนดตัวชี้วัดระดับผลกระทบสูงสุดที่สามารถยอมรับได้ในพื้นที่ท่องเที่ยวเกาะยวน้อย ณ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยวน้อย วันที่ 18 กันยายน 2561 ได้กำหนดระดับการรับรู้ผลกระทบสูงสุดที่ยอมรับได้เท่ากับ -1 ซึ่งหากพิจารณาร่วมกับสมการความสัมพันธ์ ในวิธีที่ 1) จะสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เท่ากับ 559 คนต่อวัน ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดการรับรู้ผลกระทบเกินกว่าที่กำหนดไว้ (-1)

อภิปรายผล

การรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวของประชาชนท้องถิ่นชุมชนเกาะยาวน้อย พบว่า ประชาชนท้องถิ่นชุมชนเกาะยาวน้อยรับรู้ว่าการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะยาวน้อยก่อให้เกิดผลกระทบทางลบทุกด้าน โดยเกิดผลกระทบมากที่สุดในเรื่องปริมาณขยะ การติดยาเสพติด และการซื้อขายยาเสพติด ทั้งนี้เนื่องจากการท่องเที่ยวส่งผลให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นจากแรงงานภายนอกเข้ามาในพื้นที่จำนวนมาก ทั้งแรงงานด้านการท่องเที่ยวโดยตรง เช่น พนักงานโรงแรม หรือแรงงานด้านการท่องเที่ยวโดยอ้อม เช่น แรงงานก่อสร้าง ที่หลังไหลเข้ามาบนเกาะยาวน้อยทำให้ไม่สามารถหลีกเลี่ยงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ และแม้ว่าในภาพรวมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบ แต่การท่องเที่ยวก็ก่อให้เกิดผลกระทบทางบวกในทั้งในประเด็นด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การมีรายได้เพิ่มมากขึ้น การพัฒนาความสัมพันธ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองและทรัพยากร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงถึง 1.21 (จากคะแนนเต็ม 2) อันเป็นประเด็นสำคัญในการผลักดันให้ชุมชนมีการดำเนินการเพื่ออนุรักษ์และป้องกันผลกระทบทางลบจากการท่องเที่ยวได้ โดยจากงานวิจัยเรื่องผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อสังคมและวัฒนธรรมในชุมชนวัดเกต เชียงใหม่ พบว่า การท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อชุมชนท้องถิ่น โดยผลกระทบทางบวก เช่น การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและมีการสืบสานฟื้นฟูประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนมากขึ้น ผลกระทบทางลบ เช่น การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต และการเกิดพฤติกรรมเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม (วิภาดา ศุภรัฐปรีชา, 2553) และสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการรับรู้ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวที่เคอร์มันชาห์ประเทศอิหร่าน ซึ่งพบว่าการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการรับรู้ผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ เช่น ทางบวก ได้แก่ โอกาสในการทำงาน แรงจูงใจในการทำงานฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว และทางลบ ได้แก่ ความแออัดของสถานที่สาธารณะ ราคาสินค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้น (Mostafa, Zainab, & Hasan, 2010)

จากการศึกษาสามารถกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรมเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา จาก 3 วิธีการ พบว่า วิธีที่ 1 การประเมินค่าการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน (Break point) จากสมการความสัมพันธ์ $y = -0.081 - 0.005x + 0.00002207x^2 - 0.000000284x^3$ ทำให้ได้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมเท่ากับ 345 คน เป็นจำนวนที่ก่อให้เกิดการรับรู้ผลกระทบทางลบในระดับที่น้อยที่สุด ($y = -0.357$) หากมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่า 345 คน จะส่งผลให้ระดับรับรู้ผลกระทบของประชาชนท้องถิ่นชุมชนเกาะยาวน้อยเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องผลกระทบจากจำนวนนักท่องเที่ยวล้นต่อชุมชนท้องถิ่นในเมืองมรดก ซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากจะส่งผลกระทบทางลบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนท้องถิ่น (Anuar, Ridzuan, Jaini, Sulaiman, & Hashim, 2019) โดยค่าความสัมพันธ์การกำหนดเท่ากับ 0.117 ($R^2 = 0.117$) ซึ่งไม่สูงมากนัก ทั้งนี้เนื่องจากการรับรู้ของบุคคลจะมีความแตกต่างกันออกไปขึ้นกับหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น แรงจูงใจ ทศนคติ ประสบการณ์ ความคาดหวัง ความสนใจ และผลประโยชน์ของผู้รับรู้ (วันชัย มีชาติ, 2556) และมีค่าใกล้เคียงกับวิธีที่ 2 จากการสอบถามจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่ยอมรับได้บนเกาะยาวน้อย ซึ่งมีจำนวนเท่ากับ 333 คนต่อวัน และจากวิธีที่ 3 โดยการกำหนดระดับการรับรู้ผลกระทบที่ยอมรับได้ ซึ่งมีค่าเท่ากับ -1 ทำให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้สูงสุดเท่ากับ 559 คนต่อวัน ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเกินกว่าที่ยอมรับได้ ดังนั้นจึงควรกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรม หรือจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมบนเกาะยาวน้อยเท่ากับ 333-559 คน และจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประชาชนท้องถิ่นชุมชนเกาะยาวน้อย พบว่า ส่วนใหญ่คิดเห็นว่าจำนวนนักท่องเที่ยวปัจจุบันมีน้อยกว่าที่ต้องการ ซึ่งข้อมูลสถิติจำนวนผู้โดยสารเรือเข้าระหว่างท่าเรือบางโรง (ภูเก็ต)-ท่าเรือท่ามาเนาะ (เกาะยาวน้อย) จากสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาภูเก็ต และท่าเรือท่าเลน (กระบี่) - ท่าเรือท่าเขา (เกาะยาวน้อย) จากสำนักงานเจ้าท่า

ภูมิภาคสาขากระบี่ เดือนพฤศจิกายน 2561 พบว่า มีค่าเฉลี่ยจำนวนผู้โดยสารเท่ากับ 356 และ 197 คนต่อวัน ตามลำดับ หรือมีจำนวนผู้โดยสารเรือขาเข้าเกาะยวน้อยเท่ากับ 553 คนต่อวัน ซึ่งมากกว่าขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรมจากการศึกษา (345 คน) ทั้งนี้หากมีจำนวนนักท่องเที่ยวเท่ากับ 553 คน จะทำให้ระดับการรับรู้ผลกระทบมีค่าเท่ากับ -0.950 ซึ่งไม่เกินกว่าขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสังคมวัฒนธรรมที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรม เกาะยวน้อย จังหวัดพังงา อาจเปลี่ยนแปลงได้จากคุณภาพและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว รวมถึงทัศนคติและความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่นต่อนักท่องเที่ยวด้วย โดย (Anuar, Ridzuan, Jaini, Sulaiman, & Hashim, (2019) ระบุว่าทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวของประชาชนท้องถิ่นจะช่วยให้ประชาชนท้องถิ่นเกิดการเรียนรู้ พัฒนา และสร้างประสบการณ์ใหม่กับนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวที่ยอมรับได้อาจมีจำนวนเพิ่มขึ้นหรือลดลงไปตามลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงจำเป็นต้องการติดตามระดับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว เพื่อกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยทำให้สามารถกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสม หรือไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนท้องถิ่นเกาะยวน้อยเกินกว่าที่ยอมรับได้ เท่ากับ 333-559 คนต่อวัน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการดำเนินการกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น การประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบจากการมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มากเกินไป ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ รวมไปถึงด้านสุขภาพด้วยการกระจายนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ บริเวณใกล้เคียง หรือแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเชื่อมโยง โดยนอกจากการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแล้ว ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรมีการดำเนินการในส่วนต่าง ๆ เพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชนท้องถิ่นเกาะยวน้อย

ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการ

1. จากการศึกษา พบว่า ผลกระทบทางลบด้านสิ่งแวดล้อมที่ประชาชนท้องถิ่นเกาะยวน้อยรับรู้มากที่สุด คือ เรื่องปริมาณขยะ แสดงให้เห็นว่า การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปริมาณขยะบนเกาะยวน้อยเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการกำหนดมาตรการในการจัดการขยะทั้งกับนักท่องเที่ยว ผู้มาเยือนประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการในพื้นที่เพื่อให้เกิดการดำเนินการร่วมกันในภาพรวม เช่น การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมจัดการขยะของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการจัดกิจกรรมหรือรณรงค์ให้ไม่ทิ้งขยะไว้บนเกาะ เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของชุมชน

2. จากการศึกษา พบว่า ผลกระทบทางลบด้านสังคมที่ประชาชนท้องถิ่นเกาะยวน้อยรับรู้มากที่สุด คือ การติดยาเสพติด ซึ่งจากการพูดคุยกับกลุ่มตัวอย่างทำให้ทราบว่าปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นจากการย้ายถิ่นฐานเข้ามาประกอบอาชีพทั้งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางตรงและทางอ้อม เช่น พนักงานโรงแรม รับจ้างก่อสร้าง เป็นต้น ดังนั้น จึงควรมีมาตรการในการลดและป้องกันผลกระทบทางลบเรื่องยาเสพติดที่เกิดขึ้นจากการมีผู้คนอพยพเข้ามาประกอบอาชีพทั้งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางตรงและทางอ้อม เช่น การทำประวัติประชากรแฝง การคัดกรองหรือตรวจตราผู้คนบริเวณท่าเรือต่าง ๆ การทำความเข้าใจและขอความร่วมมือกับทั้งประชาชนท้องถิ่น และประชากรแฝง

3. จากการศึกษา พบว่า ผลกระทบทางบวกด้านสังคมที่ประชาชนท้องถิ่นเกาะยาวน้อยรับรู้มากที่สุด คือ ความภาคภูมิใจต่อตนเอง และทรัพยากรในพื้นที่ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้ประชาชนท้องถิ่นเกาะยาวน้อยมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรในพื้นที่ของตนเอง โดยควรมีมาตรการในการสร้างเครือข่ายหรือการรวมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยต่อยอดจากความรู้สึภาคภูมิใจในทรัพยากรของตนเอง ไปสู่การร่วมกันดูแลรักษาและปกป้องทรัพยากรของตนไว้ให้คงอยู่ต่อไป เช่น การกำหนดข้อตกลงร่วมกันในการสร้างบ้านเรือน การจัดการขยะ การประกอบอาชีพ และการกระจายผลประโยชน์

4. ควรมีมาตรการในการสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีคุณค่าให้นักท่องเที่ยว โดยผ่านการทำความเข้าใจหรือการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน การดูแลรักษาทรัพยากรภายในการดำรงชีวิตแบบพึ่งพิงธรรมชาติของประชาชนท้องถิ่น เพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นการคัดเลือกนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพผ่านการรับรู้และประสบการณ์ ทั้งยังตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอีกด้วย

5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผนการดำเนินการในการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับด้านการท่องเที่ยว โดยแม้ว่าจากผลการศึกษา พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเกาะยาวน้อยมีจำนวนน้อยกว่าขีดความสามารถในการรองรับได้ แต่มีจำนวนน้อยกว่าไม่มากนัก (553 คนต่อวัน จากที่กำหนดไว้ 559 คนต่อวัน) ดังนั้น หน่วยงานควรมีการเตรียมการเพื่อเตรียมรับต่อสถานการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวเกินกว่าที่ยอมรับได้ในอนาคต และมีการดำเนินการ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวในทุกด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสังคมจิตวิทยา ด้านนิเวศวิทยา และด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้ขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวที่กำหนดขึ้นไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเกินกว่าที่ยอมรับได้ในด้านอื่น ๆ

2. จากการศึกษาวิเคราะห์สมการถดถอยอย่างง่าย พบว่าค่า R^2 ยังมีค่าไม่สูงมากนัก ดังนั้นควรมีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีข้อมูลสำหรับการพยากรณ์ที่แม่นยำในอนาคตได้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณโครงการการกำหนดระดับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถรองรับได้ ด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่ชุมชนท่องเที่ยวเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา ภายใต้งานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำหรับทุนการศึกษาวิจัยผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ปรึกษาโครงการ ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย ประชาชนเกาะยาวน้อย คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

เอกสารอ้างอิง

ดรชณี เอมพันธุ์. (2549). *หลักนันทนาการและการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ทีมข่าวเศรษฐกิจ. (2563, 2 มีนาคม). *ล้นส่งออกคัมแบ็กฟื้น ศก. หลังโควิด-19 จุดท่องเที่ยว...ล้นทั้งยืน!!*.
มติชนออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2563, จาก
https://www.matichon.co.th/economy/eco-report/news_2019037.
- พงษ์สวัสดิ์ ตันติเจริญกิจ. (2548). *ความก้าวหน้าของชมรมและทิศทางการในอนาคต ในการสัมมนาชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยวน้อย, โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ*. ม.ป.ท.
- พิมลภัส พงศกรรังศิลป์, ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์, กนกวรรณ แก้วอุไทย, สุทธิณ พรพันธุ์ไพบูลย์ และ
สุรศักดิ์ ชูทอง. (2562). *การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านกายภาพ
จิตวิทยา สังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่หมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่*.
(รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ.
- วันชัย มีชาติ. (2556). *พฤติกรรมกรรมการบริหารองค์การสาธารณะ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วิภาดา ศุภรัฐปรีชา. (2553). *ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อสังคมและวัฒนธรรมในชุมชนวัดเกต*.
(วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน. (ม.ป.ป.). *โครงการบูรณาการอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยวอันดามันสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับโลกบนฐานความเข้มแข็งของชุมชนตาม
แนวเศรษฐกิจพอเพียง*. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2560, จาก [http://osmsouth-
w.moi.go.th/file-data/full-report/4.doc](http://osmsouth-w.moi.go.th/file-data/full-report/4.doc),
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2558). *ท่องเที่ยว
โดยชุมชน*. กรุงเทพฯ: โคคูเน แอนด์ โค.
- องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยวน้อย. (2558). *ข้อมูลทั่วไป*. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2560, จาก
<http://www.yaonoi.go.th/html/new-menu-1-view.asp?action=2&id=40>.
- Afthanorhan, A., Awang, Z., and Fazella, S. (2017). *Perception of Tourism Impact and
Support Tourism Development in Terengganu, Malaysia*. *Social Sciences*, 6(106),
1-11 Retrieved 23 April 2020, from
[https://www.researchgate.net/publication/319562411_Perception_of_Tourism_Impa
ct_and_Support_Tourism_Development_in_Terengganu_Malaysia](https://www.researchgate.net/publication/319562411_Perception_of_Tourism_Impact_and_Support_Tourism_Development_in_Terengganu_Malaysia)
- Anuar, ANA., Ridzuan, F.H., Jaini, N., Sulaiman, F.C. and Hashim, N.L. (2019). *The Impact of
Overtourism Towards Local Community in Heritage City*. *Journal of Tourism &
Hospitality*, 8(3), 1-5 Retrieved 16 April 2020, from [https://www.longdom.org/open-
access/the-impact-of-overtourism-towards-local-community-in-heritage-city.pdf](https://www.longdom.org/open-access/the-impact-of-overtourism-towards-local-community-in-heritage-city.pdf)
- Cronbach, L. J. (1972). *Essential of Psychological Testing*. (3rd ed.) New York: Harper and
Row.
- Goodwin, H. (2017). *The challenge of Overtourism*. *Responsible Tourism Partnership
Working Paper 4. October 2017*. Retrieved 23 April 2020, from
<https://haroldgoodwin.info/pubs/RTP'WP4Overtourism01'2017.pdf>
- Goodwin, H. (2019). *Overtourism: Causes, Symptoms and Treatment*. *Tourismus Wissen*.
Retrieved 15 April 2020, from [https://responsibletourismpartnership.org/wp-
content/uploads/2019/06/TWG16-Goodwin.pdf](https://responsibletourismpartnership.org/wp-content/uploads/2019/06/TWG16-Goodwin.pdf).

- Johnson, J. (2004). *Impacts of Tourism-related In-migration: the Greater Yellowstone Region*. Environmental Impact of Ecotourism. UK: Biddles.
- Milano, C., Cheer, J., & Novelli, M. (2018). *Overtourism: A growing global problem*. *The Conversation*. Retrieved 23 April 2020, from <https://theconversation.com/overtourism-a-growing-global-problem-100029>.
- Mostafa, M., Zainab, K., & Hasan, H., (2010). *Local People Perceptions toward Social, Economic and Environmental Impacts of Tourism in Kermanshah (Iran)*. *Asian Social Science*, 6(11). 220-225 Retrieved 2 August 2020, from <https://pdfs.semanticscholar.org/1844/1508536d1a91c64c3f5bce86891220d2d326.pdf>
- Monson, P. (2003). *Tourism Impact Planning and management*. USA: Elsevier.
- Shelby, B., & Heberlein, T.A., (1986). *Carrying Capacity in Recreation Settings*. USA, Oregon State University.
- Yamane, T. (1967). *Statistics, An Introductory Analysis* (2nd ed.). New York: Harper and Row.

Thai Translated References

- Dachanee Emphandhu. (2006). *Principle of Recreation and Tourism*. Bangkok: Kasetsart University
- Koh Yao Noi Subdistrict Administration Organization. (2015). *General information* Retrieved 1 February 2017, from <http://www.yaonoi.go.th/html/new-menu-1-view.asp?action=2&id=40>.
- Wanchai Meechat. (2013). *Public organization management behavior*. (3rd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University.
- The office of Strategy Management Andaman. (n.d.). *The Andaman Tourism Industry Integration Project to be a global tourism center based on the strength of the community along the Sufficiency Economy*. Retrieved 1 February 2020, from <http://osmsouth-w.moi.go.th/file-data/full-report/4.doc>,
- Designated Areas for Sustainable Tourism Administration (Public Organization). (2015). *Community-based tourism*. Bangkok: Cocoon & Co
- Vipada Suparatpreecha. (2010). *Social and Cultural Impact of Tourism in Wat Ket Community's Chiang Mai Province*. (Master of Art, Chulalongkorn University).
- Pongsawad Tuntijareankit. (2005). *Progress and future direction of Koh Yao Noi*. In *Ecotourism Club Seminar by Koh Yao Noi Community Report*. Tourism for Life and Nature Project, n.p.

Pimlapas Pongsakornrangsilp, Siwarit Pongsakornrangsilp, Kanookwan Keawuthai, Suttinee Pornpunpaibool, and Surasak Chutong. (2019). *Determination of Physical, Psychological, Social-cultural, and Economic Tourism Carrying Capacity of Tourism Destination at Mu Koh Lanta, Krabi*. (Research Report). Bangkok: National Research Council of Thailand.

Vibulthanakul Sitthipol. (2019). *Thai tourism challenge Problem of overtourism*. *Bangkokbiznews.com*. Retrieved 16 April 2020, from <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/648128>

Economic NEWS team. (2020). *Win exports, comeback, recovery era. After the Covid-19 traction fall to stand!!*. *Matichon*. Retrieved 16 June 2020, from https://www.matichon.co.th/economy/eco-report/news_2019037 [in Thai]